

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในโรงพยาบาลแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลแม่สอดที่รักษาแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพและไม่มีบัตรประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าวในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และเพื่อศึกษาโรคในแรงงานต่างด้าวที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยทำการศึกษาจากข้อมูลการมารับบริการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าว โดยแยกข้อมูลเป็นรายเดือน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 - 2550 ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จากกลุ่มงานเวชสถิติ ฝ่ายแผนงานและสารสนเทศ และงานเวชกรรมสังคม

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าค่ารักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพ ในปีงบประมาณ 2548 แบ่งเป็นค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก จำนวน 9,039,018 บาท (67.04%) ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยใน จำนวน 8,592,236 บาท (20.38%) รวมค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวทั้งหมด จำนวน 17,631,254 บาท ในปีงบประมาณ 2549 แบ่งเป็นค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก จำนวน 2,780,158 บาท (37.27%) ลดลงจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 69.24 ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยใน จำนวน 9,035,144 บาท (11.90%) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 5.15 รวมค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวทั้งหมด จำนวน 11,815,302 บาท ลดลงจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 32.98 ในปีงบประมาณ 2550 แบ่งเป็นค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก จำนวน 3,456,244 บาท (41.70%) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 24.31 ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยใน จำนวน 7,739,457 บาท (13.27%) ลดลงจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 14.34 รวมค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวทั้งหมด จำนวน 11,195,701 บาท ลดลงจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 5.24 เมื่อพิจารณาค่ารักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพจะพบว่าค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยในจะมีค่าใช้จ่ายมากที่สุด และแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพจะไปรับบริการแผนกผู้ป่วยนอกมากที่สุด

ค่ารักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพ ในปีงบประมาณ 2548 แบ่งเป็นค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก จำนวน 1,079,664 บาท (8.00%) ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยใน จำนวน 30,957,404 บาท (73.45%) รวมค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวทั้งหมด จำนวน 32,037,068 บาท ในปีงบประมาณ 2549 แบ่งเป็นค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก จำนวน 1,385,002 บาท (18.56%) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 28.28 ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยใน จำนวน 41,967,034 บาท (55.20%) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 35.56 รวมค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวทั้งหมด จำนวน 43,352,036 บาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 35.31 ในปีงบประมาณ 2550 แบ่งเป็นค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยนอก จำนวน 1,397,876 บาท (16.86%) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 0.92 ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยใน จำนวน 42,866,872 บาท (73.51%) เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 2.14 รวมค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวทั้งหมด จำนวน 44,264,748 บาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 2.10

เมื่อพิจารณาค่ารักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพ พบว่าค่ารักษาพยาบาลแผนกผู้ป่วยในมีค่าใช้จ่ายสูงมากที่สุด มีจำนวนผู้ป่วยในสูงกว่ากลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพ ผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวในกลุ่มนี้ ไม่สามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลได้เลย จึงเป็นภาระที่โรงพยาบาลแม่สอดต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด

โรคในแรงงานต่างด้าวที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลแม่สอดในแผนกผู้ป่วยนอก พบว่าโรคที่แรงงานต่างด้าวเป็นมากที่สุด เป็นอันดับหนึ่งคือ โรค Upper respiratory tract infection (ไข้หวัดใหญ่) ในปีงบประมาณ 2548 – 2550 พบจำนวนมากถึง 7,114 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.56 ปีงบประมาณ 2548 พบมากที่สุด จำนวน 3,514 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.96 ส่วนในปีงบประมาณ 2549 พบจำนวน 1,420 ราย ลดลงจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 59.59 และปีงบประมาณ 2550 พบจำนวน 2,180 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.68 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 34.86 โรคในอันดับสองที่พบได้แก่ โรค Diarrhea (ท้องร่วง) ในปีงบประมาณ 2548 – 2550 พบจำนวน 2,576 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.65 โดยในปีงบประมาณ 2548 พบมากที่สุด จำนวน 1,093 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.16 ในปีงบประมาณ 2549 พบจำนวน 670 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.26 ลดลงจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 38.70 ในปีงบประมาณ 2550 พบจำนวน 813 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.55 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 21.34 ส่วนโรคในอันดับที่ 3 ที่พบได้แก่ โรค Dyspepsia (จุกเสียด แน่นท้อง) ในปีงบประมาณ 2548 – 2550 พบจำนวน 2,492 รายคิดเป็นร้อยละ 1.60 ในปีงบประมาณ 2548 พบจำนวน 1,225 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.42 ปีงบประมาณ 2549 พบจำนวน 677 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.28 ลดลงจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 44.73 ปีงบประมาณ 2550 พบจำนวน 590 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.12 ลดลงจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 12.85

โรคในแรงงานต่างด้าวที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลแม่สอดในแผนกผู้ป่วยใน พบว่าโรคที่แรงงานต่างด้าวเป็นมากที่สุด อันดับหนึ่งคือโรค Malaria (มาลาเรีย) ในปีงบประมาณ 2548 – 2550 พบจำนวนมากถึง 1,205 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25 ปีงบประมาณ 2548 พบมากที่สุด จำนวน 292 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.05 ส่วนในปีงบประมาณ 2549 พบจำนวน 410 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.52 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 40.41 และปีงบประมาณ 2550 พบจำนวน 503 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.97 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 22.68 โรคอันดับสองที่พบ ได้แก่ โรค Pneumonia (ปอดอักเสบ) ในปีงบประมาณ 2548 – 2550 พบจำนวน 882 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.57 โดยในปีงบประมาณ 2548 พบมากที่สุด จำนวน 390 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.75 ในปีงบประมาณ 2549 พบจำนวน 207 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.29 ลดลงจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 46.92 ในปีงบประมาณ 2550 พบจำนวน 285 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.95 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 37.68 ส่วนโรคในอันดับที่ 3 ที่พบได้แก่ โรค Caesarean section (ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง) ในปีงบประมาณ 2548 – 2550 พบจำนวน 742 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.85 ในปีงบประมาณ 2548 พบจำนวน 293 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.07 ปีงบประมาณ 2549 พบจำนวน 334 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.32 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2548 ร้อยละ 13.99 ปีงบประมาณ 2550 พบจำนวน 590 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.12 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2549 ร้อยละ 76.64

5.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษา

การศึกษาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในโรงพยาบาลแม่สอด จังหวัดตาก ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) จากการศึกษาพบว่าแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพ เป็นกลุ่มแรงงานที่ทำงานในโรงงานที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแม่สอด หรือเขตติดต่อกันที่ไม่ไกลจากโรงพยาบาลแม่สอด ทำให้มารับบริการได้สะดวก ดังนั้นโรงพยาบาลแม่สอดต้องให้บริการเชิงรุก ในการให้บริการแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ห่างไกลโรงพยาบาล โดยมีเป้าหมายให้แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่มีบัตรประกันสุขภาพได้มาขึ้นทะเบียน เพื่อเข้าสู่ระบบประกันสุขภาพให้มากที่สุด
- 2) จากการศึกษาพบว่าค่ารักษาพยาบาลที่ให้การสงเคราะห์แก่แรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพ เป็นค่าใช้จ่ายที่สูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนนี้อาจต้องให้ผู้ประกอบการที่เป็นนายจ้างของแรงงานต่างด้าวร่วมรับผิดชอบ ในฐานะที่เป็นนายจ้างแต่ไม่ยอมนำลูกจ้างเข้าสู่ระบบการประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว โดยอาจตั้งเป็นกองทุนของผู้ประกอบการเอง หรืออาจร่วมมือกันเป็นกลุ่มในการช่วยเหลือและดูแลแรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้

3) จากการศึกษาพบว่า ผลการตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าวที่เข้าสู่ระบบประกันสุขภาพ ยังคงพบโรคที่เป็นปัญหาอยู่มาก เช่น โรควัณโรค โรคซิฟิลิส โรคเท้าช้าง มีผู้ป่วยทุกปี และมีเป็นจำนวนไม่น้อย แรงงานต่างด้าวที่เป็นโรคย่อมต้องเป็นพาหะนำโรคไปติดต่อผู้อื่นได้ ดังนั้นอาจมีการระบาดของโรคติดต่อเหล่านี้ได้ การควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคเหล่านี้ ในที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงานของแรงงานต่างด้าว ต้องอาศัยความช่วยเหลือและความร่วมมือจากผู้ประกอบการอย่างจริงจัง

แต่ในปัจจุบัน ผู้ประกอบการที่เป็นนายจ้างแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่าที่ควร ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าควรใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดแก่ผู้ประกอบการเหล่านี้ด้วย

4) ในการตรวจสุขภาพและทำบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว ผู้ศึกษาเห็นว่าควรเปิดกว้าง โดยเปิดให้ทำได้ทั้งปี ไม่กำหนดช่วงเวลา ซึ่งที่ผ่านมาได้ทำแบบมีกำหนดการขึ้นทะเบียน บางครั้งก็มีหนึ่งครั้งต่อปี บางครั้งก็สองครั้งต่อปี ผู้ศึกษาเห็นว่าควรเปิดให้ตรวจสุขภาพและทำบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวตลอดคนนั้น จะทำให้มีผู้มาขึ้นทะเบียนมากขึ้น จะทำให้มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของแรงงานต่างด้าวแม่นยำขึ้น รายรับของโรงพยาบาลเพิ่มมากขึ้น (กองทุนบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว) ตัวแรงงานต่างด้าวเองจะมีความพร้อมในเรื่องค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายในการขอตรวจสุขภาพและขึ้นทะเบียนมากขึ้น

5) ควรจัดทำฐานข้อมูลการมีอยู่จริงของแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ โดยเน้นความถูกต้อง เชื่อถือได้ของข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนระยะกลางและระยะยาวได้

6) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผู้ศึกษามีความเห็นว่าเป็นปัจจุบัน แรงงานต่างด้าวเป็นประเด็นที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวาง เช่นที่อำเภอแม่สอด ที่มีภาพอย่างชัดเจน เป็นต้นว่าความต้องการการคลังการลงทุนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้พื้นที่อำเภอแม่สอดนั้นเปิดกว้างสำหรับการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวทั้งที่เข้ามาอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ดังนั้นในด้านการเข้มงวดเพื่อสกัดกั้นไม่ให้แรงงานต่างด้าวเข้ามานั้น จึงเป็นไปได้ยากเพราะมีแรงผลักดันจากภาคธุรกิจที่ต้องการใช้แรงงานระดับล่าง การที่แรงงานต่างด้าวซึ่งมีค่าแรงที่ราคาถูกเข้ามาอย่างมากมาย่อมเป็นผลดีต่อผู้ประกอบการมาก แต่แรงงานต่างด้าวนั้นก็มีโอกาสนำโรคต่างๆมาสู่คนไทยด้วยเช่นกัน ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษาเห็นว่า ควรให้การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวลดน้อยลง และเพิ่มมาตรการทางด้านสาธารณสุขในการดูแลแรงงานต่างด้าวให้มากขึ้น และทำให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจเห็นภาพองค์รวมในมิติอื่นๆ และมองผลกระทบที่เกิดขึ้นให้มากขึ้น